

EN LÄKARES VÄG FRÅN EXAMEN TILL SPECIALISTBEVIS

LÄKAREXAMEN

Efter minst 5,5 års studier på universitetet erhåller studenten läkarexamen. Nu kan läkaren påbörja sin yrkesbana, men vägen till specialist är fortfarande lång.

ALLMÄN- TJÄNSTGÖRING

Allmän tjänstgöringen (AT) är nästa steg i läkarens utbildning. Den syftar till att komplettera grundutbildningen med praktiska och teoretiska kunskaper som krävs för att läkaren ska bli legitimerad och kunna arbeta självständigt. Tjänsten är 18-24 månader.

LEGITIMERAD LÄKARE

Efter fullgjord AT ansöker läkaren om legitimation och kan då självständigt förskriva läkemedel och bedriva medicinsk vård.

SPECIALISERINGS- TJÄNSTGÖRING

Specialiserings-tjänstgöringen (ST) är det sista steget på väg mot specialistkompetens. ST kan innehålla krav om introduktions-tjänsten bas-tjänstgöring (BT) som ges som enskild tjänst eller integrerat i ST. ST syftar till att läkaren ska erhålla specialistläkarens färdigheter. ST är 5-5,5 år lång.

SPECIALIST- LÄKARE

Efter avslutad ST ansöker läkaren om specialistbevis och därmed har sjukvården fått en ny specialistläkare.

Läkare före AT arbetar under otrygga anställningsformer och med stort eget ansvar utan de rättigheter AT innebär. Väntetiden till AT är lång - från månader till flera år - på grund av AT-platsbrist. Många överväger här att byta yrke. Läkaren arbetar på särskilt förordnande som utfärdas av regionerna.

Tiden innan läkaren påbörjar ST föregås ofta av ännu en ofrivillig väntetid som även den kan bli lång. Liknande otrygga anställningar som förekom under väntan på AT är vanliga, ofta med löfte om att korta kontrakt ska omvandlas till en ST-tjänst. Det påverkar läkarens trygghet att lyfta arbetsmiljöfrågor. Även här överväger läkare att byta yrke. I de fall en BT och ST inte är integrerad uppstår ytterligare en väntetid.

I VÄNTAN PÅ AT

I VÄNTAN PÅ ST INKLUSIVE BT

Specialistläkarbristen orsakar vårdköer och sämre tillgänglighet för patienterna.

Fler läkare behöver utbildas i regionerna, men brist på utbildningstjänster (AT och ST-tjänster) skapar ofrivilliga väntetider mellan examen och specialistbevis. Bristen på AT-platser har länge varit ett känt problem, men vi ser att övergången till nytt utbildningssystem har skapat en ny flaskhals. När BT landsattes behövdes ca 800 platser. Bara 150 skapades.

Idag lider alla Sveriges 21 regioner brist på specialistläkare.

Regionerna måste:

- Öka ST-platserna för att säkerställa tillgång på specialistläkare.
- Se att BT är en del av ST och ska erbjudas inom en och samma tjänst.
- Ha 18 månaders AT som norm.
- Erbjuder minst 19 AT-platser per 100 000 invånare.

Integrerad BT inom en ST-tjänst minskar risken för att en ny svårhanterlig flaskhals uppstår. Det är regionernas lagstadgade ansvar att tillhandahålla AT-, ST-, och BT-tjänster:

Inga AT-/BT-/ST-läkare idag, inga specialister imorgon!

